

Актриса

Румяна Капинчева

Действащи лица

Ваня

Виолета

Сервитъор

Първо действие

Висока, слаба жена търси на улицата в чантата си нещо, но не го намира. Ядосва се и продължава да рови.

Ваня: Къде я сложих? Тук беше. Е, гати, ако съм я забравила. Не не, не може да бъде! */вика истерично/* Къде е проклетата карта?

Ваня не гледа никого и се блъска във Виолета –възрастна, добре сложена жена.

Ваня: О, извинявайте, моля, много моля, извинете! Аз тук си търсех, */заглежда се и се стира изненадано/*, но аз ви познавам. Вие сте, вие сте Виолета

Виолета: */смее се/* И аз ви познавам. Вие сте Ваня.

Ваня: Вие ме познавате? Вие наистина ли ме познавате?

Виолета: Но разбира се. Нали сме от една и съща гилдия?

Ваня: Ах, да гилдията.

Виолета: Не сме чак толкова много.

Ваня: Да, да, какво нещо и да се сблъскаме на улицата! */засмива се/* Ние от гилдията на артистите!

Виолета: Хм, на улицата. Аз всъщност отдавна не съм ви виждала. Кажете ми от двадесет години.

Ваня: И аз като си помисля, оттогава не съм ви виждала.

Виолета: Слушайте, защо да не изпием по едно кафе?

Ваня: Защо не?

Виолета: И дай да не говорим на вие!

Влизат в едно близко стоящо кафе.

Ваня: Къде ще седнем? Ах, там има една свободна маса. И е до прозореца. Аз знаете ли, ох забравих, аз знаеш ли много обичам да сядам до прозореца. Зяпам си, зяпам си и ми е много гот.

Виолета: За мен е без значение къде ще седна. Важното е кафето да е хубаво. Черно и силно.

Ваня: Да видим какво ще ни сервират сега. Ей, сервитьорът!

Виолета: Не го викай! Той си знае работата.

Ваня: Аз тъй съм свикнала- да си викам. Ей, сервитьорът!

Приближава се сервитьор.

Сервитьорът: Какво да бъде, дами?

Ваня: Две кафета. И чакай, чакай! Да са силни и /обръща се към Виолета/ и да са черни. А и да не забравя тоник с лед.

Сервитьорът тръгва да си ходи, но Ваня му подвиква.

Ваня: Чакай! Къде тръгна? Цигари „Ротманс“ има ли?

Сервитьорът: Не съм сигурен, но ще проверя.

Ваня: Ако има, искам една кутия.

Сервитьорът: Добре, една кутия.

Ваня: И кафетата, да не забравиш да е силно в кафето в тях.

Сервитьорът: /леко подигравателно/ Да е силно.

Ваня: /наежва се/ Ти какво подиграваш ли ми се?

Виолета: Остави човека!

Ваня: Не, не искам да знам, той подиграва ли ми се?

Виолета: /поставя ръка на ръката ѝ/ Казах ти, остави човека!

Сервитьорът навежда глава в знак на поклон и се отдалечава.

Ваня: Тю, каква горещина! В Лас Вегас едва ли е толкова горещо.

Виолета: Да, ти живееш в Лас Вегас, така беше. Е, как е там?

Ваня: Как, как? Като в Лас Вегас. И там е едно голямо село.

Виолета: Лас Вегас село?

Ваня: Ами да!

Виолета: Тогава София ти е като един квартал.

Ваня: Може да се каже. Обаче любим квартал.

Виолета: Ти нещо по работа ли си тук?

Ваня: Ще снимам филм.

Виолета: /изненадана/ Филм?

Ваня: Предложиха ми, а аз знаеш ли не мога да отказвам. И така филм.

Виолета: Български?

Ваня: Е, какъв друг, разбира се че е български.

Сервитьорът носи кафетата.

Сервитьорът: Цигари от вашите няма.

Ваня: Е, как няма?

Сервитьорът: В асортимента на заведението няма.

Ваня: Много скапано ви е заведението

Сервитьорът: Друго ще желаят ли дамите?

Ваня: Донеси едни цигари каквито и да са.

Сервитьорът понечва да каже нещо, после отново навежда глава в знак на поклон и тръгва.

Ваня: Нямали цигари като моите.И ще ми си водят реномирано заведение.

Виолета: Добре, добре. И в кой филм ще участваш?

Ваня: Забравих му заглавието. Беше нещо ... жена? Каква жена, каква жена не си спомням?

Пият кафето мълчаливо, като че ли са изчерпали всички теми за разговор. И двете се чудят как да продължат.

Ваня: И аз си загубих картата. Щях да тегля пари от автомата.Ти къде се беше запътила?

Виолета: Аз,аз бях тръгнала към Министерството на финансите.

Ваня:*/подсвирва/* Към Министерството на финансите?

Виолета: Тръгнала съм по дирите на една субсидия.

Ваня: Една какво?

Виолета: Една субсидия. Аз съм заместник кмет.

Ваня: А стига бе, заместник кмет, ти ме шашкаш.

Виолета: Какво толкова те шашка?

Ваня: Как може актриса да стане заместник кмет?

Виолета: Защо? Не стават ли актрисите за такива работи?

Ваня: Ами не знам. Представям си работата на заместника кмета като много скучна. Една такава на бюро, пише, подписва, печати слага.

Виолета се засмива.

Ваня: Е какво не е ли така? Администратор, как може една актриса да бъде администратор?

Виолета: Аз съм заместник кмет по културата.

Ваня: Абе, няма значение. Все административна работа.

Сервитьорът носи цигари.

Сервитьорът: Заповядайте!

Ваня: */гледа с недоумение цигарите/* Какви са тези цигари? Каква е тая куча марка?

Сервитьорът: Избрахме най- търсената от дами марка.

Ваня: Аз такива не пуша. Други ще донесеш.

Сервитьорът: */решава да каже нещо, но замълчава/* Добре, както желаете!

Ваня: Ти значи си заместник кмет по културата?

Виолета: И по социалните дейности

Ваня: Брей!

Виолета: И по спортните дейност. За тях казах ли ти?

Ваня: Не, но карай, по още дейности има ли?

Виолета: Да не забравя, по етническите.

Ваня: /присмехулно/ Бре, бре, бре, много ме впечатли! Не мога да ти се начудя. И къде точно в София работиш?

Виолета: О, аз не работя в София, а в провинцията.

Ваня: ТИ РАБОТИШ В ПРОВИНЦИЯТА. А стига бе! Не може да бъде!

Виолета: И в провинцията живеят хора.

Ваня: Да, но ти... какво толкова ти се чудя. И аз работя в провинцията на Америка.

Виолета: Е, твоята провинция се отличава от моята.

Ваня: Е да, отличава се по мащаби иначе си е все провинция. Този с цигарите, къде се дяна? Ей, ало, сервитьора, щеше да ми носиш цигари.

Сервитьорът се пляска по главата, че е забравил и тича към бара.

Ваня: Виждаш ли го, забравил. Такова нещо в Америка не може да се случи. Да забрави! Знаеш ли как ми се пуши? Ама аз сутринта съм забравила и картата си, и цигарите си, и главата си. Тю, къде ми е ума?

Виолета: Хубаво кафе правят тук. Но..

Ваня: Обаче кафе без цигара не е кафе.

Виолета: Но аз трябва да вървя. Сигурно вече ме чакат.

Ваня: Не си го изпила още. Изчакай ме да изпуша една цигара, че тогава и двете ще вървим! Не ми се иска да оставам сама. Къде се забави този сервитьор?

Виолета вдига чашката и я върти в ръцете си.

Ваня: Аз в Америка се научих да гледам на кафе. Ако се срещнем някога ще ти гледам, какво ще кажеш?

Виолета: Добре, но ще трябва да е кафе от джезве. Че от кафетата по заведенията не остава утайка.

Ваня: Ей, това е, трябва да остане утайка в този живот, нали? Ако няма утайка не мога да ти предскажа каквото и да е било. Утайката е алфата и омегата на всичко.

Виолета: Абе не знам дали е алфа и омега, но утайката на кафето се използва за антицелулитен крем.

Ваня: Сериозно. Че аз как не съм разбрала? И къде го мажеш?

Виолета: На проблемните места.

Ваня: Че на мен навсякъде ми е проблемно.

Виолета: Не ти вярвам. Та ти си запазила фигурата на 30 годишно момиче. Имаш неподвластен на времето чар.

Ваня: 25 –годишно.

Виолета: Моля?

Ваня: Имам се за 25- годишна, но това не пречи на целулита.Ти защо не звънеш на тия от министерството да разбереш дали са там или не?

Виолета: /колебае се/Не зная. Уж щяха да ме чакат.

Ваня: Уж, уж, аз на хора от всякакви министерства вярва нямам. Я звъни, звъни!

Виолета звъни по джи есе ема. Никой не отговаря.Тя дълго чака.

Виолета: /замислено/Странно тоя дже есе ем, който ми дадоха е личен, а пък никой не отговаря.

Ваня: Аз казах ли ти? Знам им аз номерата на тия бюрократи. Дават някой забравен от бога номер и ти иди че звъни. Ти не искаш ли още едно кафенце?

Виолета: Ти нямаш ли някаква работа?

Ваня: Да ти кажа честно, аз на този филм дето ще участвам....., абе не е съвсем сигурно дали ще участвам. Викат ме на кастинг.Обаче кастинга е след няколко часа. Бях решила да понапазарувам малко, но нали ти казах, забравила съм си картата.

Виолета: Добре тогава да изпием още по едно.

Ваня: Аз съм голяма кафеджийка.От сутрин до вечер пия с литри кафе, но не като това тук. Вятър работа! Ей, сервитьора!

Сервитьорът дотърчава.

Ваня: Какво стана с цигарите?

Сервитьорът: Търсят още.

Ваня: Какво търсят, бе? Впрочем още две кафета. Но не като тези.

Сервитьорът: Всички кафета правим на машината.

Ваня: Е,ще кажеш да сложат повече материал на машината. Ти знаеш ли коя съм аз?

Сервитьорът: Не.

Виолета: Остави момчето! Виж го колко е младо! Не е гледало нашите филми.

Ваня: Аз съм актриса, ей. И тя е актриса. Не ни ли познаваш?

Сервитьорът клати отрицателно глава.

Ваня: Български филми не си ли гледал?

Сервитьорът клати отрицателно глава.

Ваня: Е, тоя ме уби! Добре, донеси някакви кафета! */сервитьорът се обръща да си ходи/* И да са две.

Ваня замислено прави движения уж, че пуши, после се сеца, че няма цигара.

Ваня: Забравили са ни. Ега ти хората, забравили са ни.

Виолета: Не са виновни хората. По телевизията не дават български филми вече. Чат пат ще завъртят някой и ще го дават до втръсване. Не са виновни хората.

Ваня: Да, но да не познават един актьор?

Виолета: Не е вярно, че не познават. Я да го попитаме този сервитьор, дали гледа вечер разни комични предавания, в които наши млади колеги се правят на палячовци? Смее им се, аплодира ги, познава ги.

Ваня: Аз не говоря за комици, а за артистите в истинското кино. Ние сме играли в истинско кино.

Виолета: И сега има истинско кино.

Ваня: Къде е, бе? Бюджетът на този филм, в който ще се явявам на кастинг, е колкото бюджета на клип на фолк песен. Аз знаеш ли защо се върнах от Америка?

Виолета: Защо?

Ваня: За да играя. Независимо колко ми плащат да играя. Ей, тъй гъделичка ме да играя. Разбираш ли?

Виолета: Разбирам те. В Америка дават ли ти някоя роля, участвала ли си във филм там?

Ваня: */извъръща глава/* В Америка.... в Америка съм... крупие.

Виолета: Какво?

Ваня: Знаех, че няма да ми повярваш, обаче наистина съм крупие.

Виолета: Що за професия е това?

Ваня: Абе, много просто – въртя рулетката в казино, раздавам карти на покер, на блек джек, такива работи.

Виолета: И интересно ли е?

Ваня: Супер. Бързина, точност, математичен ум, здрави нерви, най-вече здрави нерви ти трябват. Обаче е много гот да застанеш пред клиента и да го обереш. Да му вземеш и последния цент. Вътре нещо започва весело да те гъделичка така все едно ще се явяваш на кастинг. Гледаш нечия потна физиомутра и колкото по потна става толкова ти се кефиш. Знаеш ли за колко време правя четири стека?

Виолета: */засмива се/* И понятие си нямам.

Ваня: За 16 секунди. Да, това е световен рекорд. Вярно, понякога ми изпушват бушоните от търчане, от цепене на стекове, но наспя ли си ми минава. Хей, какво стана с кафетата?

Сервитьорът носи кафетата и един пакет цигари

Ваня: /оглежда цигарите/ Такива виждам за пръв път. Стават ли?

Сервитьорът: Не знам. Аз не пуша.

Ваня: Че как така не пушиш? Сега всички пушат.

Сервитьорът: Е да, обаче аз не пуша.

Ваня: Добре, ще ги опитам! Огънче, имаш ли?

Сервитьорът: Сега ще ви намеря.

Ваня: /отпива от кафето/ Това май по го бива.

Виолета клати глава в съгласие.

Виолета: И как така крупие, пък сега си тук?

Ваня: Нали ти казвам, че обичам да се гъделичкам? Гъди, тук гъди там такива ми ти работи. Като няма кой да ме гъделичка, сама се гъделичкам.

Виолета: Нямах ли съпруг?

Ваня: /прозява се /Нямам си.Разведохме се. Но не ми липсва. Никак даже. Съпрузите са едно голямо бреме. Не че съм имала много. Едничък ми беше. С мед да го нахраниш. С боза да го напоиш. Ама ми струваше като за 100. И го зарязах, там в Америка.

Виолета: Сега си сама така ли?

Ваня: Сама, сама как може да сме сами на тази многолюдна планета?/заглежда се във Виолета/ Сама съм, но съм свикнала да гледам самотата в очите. Свикнала съм със самотата. Пък и имам син.

Виолета: Да ти е жив и здрав! Голям ли е вече?

Ваня: О, да той е студент. Чуваме се от време на време.

Виолета: С децата е така. От време на време ще звъннат от време на време ще дойдат. Какво ни остава? Синът ти сигурно е бил съвсем малък, когато си заминала оттук? Как е, знае ли езика ни?

Ваня: Отначало добре говореше, после, после започна да забравя. Претопява се разбираш ли? И това нещо ми забива пирони в сърцето. Много е гадно. /тият мълчаливо кафе/Ти нямах ли двама съпрузи?

Виолета: Аз...

Сервитьорът идва и подава огънче на Ваня.

Ваня: Благодарско./обръща се към Виолета/ Та какво за твоите съпрузи?

Виолета: Имах двама.

Ваня: Ей, двама!

Виолета: И двамата са покойници.

Ваня: Ега ти късмета!

Виолета: Какъв късмет е това?

Ваня: Късмет не ами, супер щастие.

Виолета: Ти само си говориш така. Смъртта на близък човек е страшно нещо. Не ти пожелавам да ти се случва. Пари, болката от това пари дълго, дълго. За този, който умира е само един миг страдание. Щрак и готово. Но за живия, адът започва от тогава.

Ваня: Отдавна ли... да де, отдавна ли умряха?

Виолета: Първият преди двадесет години, а вторият преди десет. Виждаш ли все кръгли цифри? Сигурно и аз така, на кръгла годишнина ще умра.

Ваня: Няма защо да му мислиш отсега. Здрава, права жена.

Виолета: Не, за смъртта трябва да се мисли, но не по този начин по който ти говоря.

Ваня: А по какъв, бе! По какъв начин трябва да говори за смъртта?

Виолета: Тя не е нищо друго освен преминаване от едно състояние на духа в друго.

Ваня вдига въпросително вежди

Виолета: За Петър Дънов чувала ли си?

Ваня: Е, чувала съм, колкото ти си чувала за крупията.

Виолета: Чела съм някои негови книги. И ми допадат да знаеш.

Ваня: И какво по-точно.

Виолета: Ами всичко. Има интересни теории. */усмихва се/* Например твоето име е съставено от четири букви. А те означават дарба в техническите професии. Пък ти каза, че имаш математичен ум.

Ваня: Да, ако не бях станала артистка, щях да стана инженер. Едно време майка ми много ме навиваше. Стани, вика един инженер, па си гледай пашалъка. Никак не одобряваше, че кандидатствах във ВИТИЗ. */въздъхва/* После се оказа, че майка ми е имала право. Да си артист сега не е на сметка. Ей, на уж сме големи артистки, а ти си заместник кмет, аз съм крупие. Гадост!

Виолета: Знаеш ли аз нямаше да оставя професията си, но ме съкратиха.

Ваня: Съкратили са те? Тебе?

Виолета: Да, съкратиха ме.

Ваня: И защо бе, защо?

Виолета: Питай тия дете ме съкратиха! Изглежда бях неудобна на някои хора. */клати глава/* Изглежда бях неудобна.

Ваня: Помня, че гледах филмите с теб. Беше любимата ми актриса. Спомняш ли си оная роля - царицата. Сто пъти съм гледала филма. Плакала съм на него. И те съкратиха?

Виолета: Сега ми е все едно, но тогава много ме болеше. Казвах си, тъкмо мене ли? Мисля, че пострадах заради политическите си убеждения. Тогава така беше. Сега не е така. Изхвърлят те поради финансови съображения.

Ваня: Много я мразя тази дума, съображения. Със въобразяваш си нещо за другия и край теглиш му ножа. И те оставиха на улицата, така без нищо?

Виолета: Изплатиха ми две заплати. Представяш ли? Толкова години роли и главни и второстепенни. И всичкото това струваше две заплати. Тогава един режисьор дойде при мене ми каза: "След бурята небето се прояснява и всичко си идва на мястото". Но тая буря още бушува и надежда за проясняване няма.

Ваня: Аз също съм била на хляб и домати. Странно бях забравила това. Да, да, бях на домати и хляб преди да замина за Америка. Мене никой не ме е уволнявал, защото не ме е назначавал. Аз бях тази, която си избираше ролите. Вдигах скандали, когато не ми даваха тази, която аз искам. Да, всичко си има цена. Разбираш ли? Цена си има и самостоятелността и зависимостта.

Виолета: След като ме уволниха, не знаех какво да правя. Цял живот бях актриса. Роли играех, а тогава трябваше да бъда себе си. Ти си млада, по лесно ти е да се приспособиш, но за мен беше изключително трудно. Даже си мислех тогава, че ще бъде невъзможно. Тогава започнах да чета някои книги. Изучавах философията на Петър Дънов, нали ти казах. Ще ме попиташ защо на Петър Дънов.

Ваня: Да бе, защо?

Виолета: Защото неговите книги ми попаднаха, така, случайно. Можеше да се увлека по друга философия, ако я имах под ръка.

Ваня: Аз не ги разбирам тия работи. Мога само да гледам на кафе. Но едно нещо съм разбрала. Всичко е суета, гордост и себедоказване. Това е целият ни живот. Това е цялата философия. Знаем го, без да чета тоя Петър Дънов. Да взема да ти гледам на кафе, а? Всичко ще ти позная. Е, почти всичко. Слушай, ще си поръчаме кафе от джазве.

Виолета: Е, кой ще ти направи тук такова кафе?

Ваня: А, ще видиш ти! Ей сервитьор! Сервитьора!

Пъха два пръста в устата и му свирва. Сервитьорът моментално дотърчава.

Сервитьорът: Вие... ми свирнахте.

Ваня: Ами какво си се скрил зад бара?! Друг начин да те докарам тук не намерих.

Сервитьорът: Искате сметката ли?

Ваня: Ще ти се! Искаме още по едно кафе.

Сервитьорът: Готово.

Ваня: Готово, готово, но не е готово.

Сервитьорът: Не разбирам.

Ваня: */снишава глас/* Виж сега, ние нали станахме приятели?

Сервитьорът вдига вежди.

Ваня: */тупва го по гърба/* Станахме, станахме! И сега кафето ще ни го направите, но да е от джезве.

Сервитьорът: Не сервираме такова кафе.

Ваня: То не е трудна работа. Като гледам нямате много клиенти. Ако искаш аз сама ще го направя.

Сервитьорът: Не знам какво ще каже барманката.

Ваня: Ти каза ли й, че двете сме актриси?

Сервитьорът: Казах й, обаче и тя не ви познава.

Ваня: Абе вие български филми не гледате ли? Пуу! Ега ти невежеството! Искам кафе от джезве. Ясно ли е? Ако сме в Америка веднага ще ни го донесат. Там думата на клиента е заповед за тях.

Сервитьорът: Добре, ще попитам, дали може?

Ваня: Питай бързо, че това кафе го изпихме! И питай дали не може аз да го направя! Да знаеш какъв майстор съм. Ще я сложа твоята барманка, в малкия си джоб ще я сложа.

Сервитьорът хуква към бара.

Ваня: Аз наистина мога да направя кафе.

Виолета: И това само и само да ми гледаш?

Ваня: Ами да, ти какво си мислиш?

Виолета: Нищо не си мисля, но ще звънна пак в Министерството. Може някой да ми отговори.

Ваня: Ще ти отговорят когато мене ме няма.

Виолета: Защо?

Ваня: Нали търсеше някаква субсидия.

Виолета: И?

Ваня: И, и. Да не са луди да ти дават субсидии. Кой знае къде са я скрили?

Виолета: */смее се/* О, ти явно не разбираш от тия работи.

Набира номера, седи и чака. Никой не ѝ отговаря.

Ваня: Видя ли? Кой знае какъв номер са ти дали? Незнаен

Виолета: А, ще се обадят. Все някой ще се обади. Иначе аз ще отида там. На краката им ще отида. */заканва се на някой/* Така да знаят.

Сервитьорът пристига и трие с кърпичка челото си.

Сервитьорът: Ще ви направим кафе в джезве. Само трябва да почакаете малко.

Ваня: Ще чакаме. Какво друго ще правим. Ще чакаме. Нали? Ти не пушиш ли?

Виолета: Отказах ги.

Ваня: Аз пък не мога. Колко пъти се опитвах. Не мога и не мога. Хем зная че ми вредят. Ти как успя?

Виолета: Казах край и толкова. Не запалих повече.

Ваня: Значи си ербап жена. Пък казваш, че от философии разни си се увлякла.

Виолета: То беше така между другото. Аз скоро си стъпих на краката и си направих...

Ваня: Собствен театър

Виолета: /сmee се/ Не собствен...

Ваня: Собствен киносалон

Виолета: Не бе, пак салон, но фризьорски.

Ваня: Ти си имала фризьорски салон? А стига бе!

Виолета: На пъпа на София открих фризьорски салон.

Ваня: Сега ще ме заведеш в него да си оправя гривата.

Виолета: Обаче го закрих.

Ваня: /разочаровано/ О!

Виолета: Знаеш ли какво значи да имаш успешен бизнес, защото моя беше много успешен?

Ваня: Значи да печелиш много пари. Така е поне в Америка. Аз, да знаеш в Америка много неща научих.

Виолета: Какво например?

Ваня: Ами например, че не съм вездесъца. Че съм един обикновен човек. А в Америка на обикновените хора обръщат голямо внимание. И защо се отказа от печелившия бизнес?

Виолета: Защото, когато бизнеса ти е печеливш започват да те навестват млади момчета с къси вратове и да ти гледат в паничката. Това, в паничката им се вижда много и премного и решават, че трябва да го делите. 30 на 70.

Ваня: 70 за теб и 30 за тях?

Виолета: О, не мила. 70 за тях и 30 за теб. И аз се отказах. Не е проблемът в парите. Не! А в достойнството. Аз никога не съм се кланяла на тикви дебеловрати.

Ваня: Е как са те усетили, че печелиш добре?

Виолета: Те имат нюх за тази работа. Или поне покровителите им. Първо дошъл един да се подстриже. Казаха му: "Тук господине е само за жени." А той промърморил /имитира го/ „подстригвай, подстригвай". Те му взели пет лева. Той ги умножил по хиляда и решил, че на месец припечелвам 5000 лева. И идват да ми искат – 3500. Ама не ми ги искат как да е. Не, не. Щели да ме пазят. От кого? От филанкишията.

Ваня: Аз не съм попадала на такива.

Виолета: И по добре. Отначало си мислех, че е нещо на майтап. Даже си викам, дали не ме дават в скрита камера. Уви, беше наистина.

Ваня: Каква гадост?

Виолета: Аз, знаеш ли даже в такъв сюжет на филм не съм участвала.

Ваня: Е, по наше време такива момчета нямаше. Имаше, но не толкова как го каза дебеловрати. Сега си спомням, че играх в един такъв филм. И аз спадах към дебеловратите. Нищо, че съм жена. И се отказа, а?

Виолета: А, не съвсем веднага. Аз не знаех какво ме очаква. Разбираш ли, мислех всичко за майтап. После като разбрах, че не е майтап, реших да се оплача в полицията. Нали са ни учили, че тя е нашата майка закрилница? Нищо не направиха. Писах, писах обяснения, колкото една книга писах и нищо. И досега се чудя, дали покровителят им не беше от полицията.

Ваня: Е, чак пък толкова!

Виолета: Да, да те имаха информация за всичко което съм говорила там. Не се страхувах. Идваха при мен посред бял ден. Бяха учтиви. Бяха много учтиви.

Ваня: Не изпочупиха ли нещо?

Виолета: Какво да изпочупят? Каските ли? Пък и защо им е нали накрая щяха да станат техни? Аз нали ти казвам, бяха учтиви. Заради миналото ми ли? Заради това което бях. Или просто това им е маниер на работа? Бяха много учтиви. Накрая не издържах и се предадох

Ваня: /възмутено/ Е как така си се предала бе? Как така?

Виолета: Бе ти знаеш ли какво е да ти стоят около салона от 8 до 18 часа? Като че имаха работно време. Да пресрещат всеки твой клиент и да го оглеждат. Хората започнаха да се страхуват да идват в салона. Ония ги посрещаха и изпращаха с кървясьл поглед. Б,р,ъ,ъ, сега като се сетя. Добре, че го затворих. Знаеш ли какво направих?

Ваня: Какво?

Виолета: Извиках ги, казах им:” Ха сега седнете!” и им дадох ключовете. После си излязох. Те бяха много шашардисани. Сигурно никога не бяха получавали ключове. Само пари. Един ме догони и каза:” Госпожо, вие защо?” А аз му казах:” Подарък от мен, халал да ви е”. И толкова. Този салон вече не работи. Направили са го на секс магазин. Сигурно печели повече пари. Понякога влизам вътре. Продавачката си мисли, че искам да купя нещо, но аз го оглеждам и все едно виждам моя салон – с двете ми фризьорки, с маникюристката. Моят фризьорски салон.

Сервитьорът идва, носейки две кафета.

Сервитьорът: Госпожи, ето вашето кафе от джезве.

Ваня: Ей, голяма работа сте! Ще ти дам бакшиш, голям бакшиш.

Сервитьорът: Важното е да сте доволни.

Ваня: Бе, как няма да сме доволни! /кусва от кафето/ М,м,м, е това се казва кафе не от машина. Още едно огънче ща ми дадеш ли?

Сервитьорът: Готово!

Пали ѝ цигарата театрално.

Ваня: /вдишва с наслада цигарения дим/Върха си!/към Виолета/ Изпий си сега кафето и ще ти гледам!

Виолета: Добре, добре

Ваня: Малко по вече захар са му сложили, нали?

Виолета: А няма нищо, аз така по сладичко го обичам.

Ваня: Аз да знаеш не станах веднага крупие. Не знаех бъкел английски отначало. Висях по цял ден в една квартира и зубрех думички.Обаче бързо ги научавах. Раз праз и готово. По нататък скука. Добре, че беше моят син. Казах ти за него. Та той ми беше опората. Не мъжа ми. Не онзи развей прах. Да ти кажа честно имам една сентенция:"Обичай със сърцето си, жени се с ума си".Та тогава уж сама по свое желание тръгнах оттук, а така ме беше стегнала носталгията. Не ти е работа.Ти не си боледувала от това...

Виолета: От кое?

Ваня: От носталгия.

Виолета: Аз съм ходила в чужбина само по турнета.

Ваня: Който не е преживявал носталгията, той не знае какво е. Ей тъй те хваща за гърлото и те души, души дъх не можеш да си поемеш.Радваш се на всяко нещо, което ти напомня за страната ти.Аз имах едно томче със стихове на Павел Матев. Да знаеш научих наизуст всички стихове. Целувах го, галех го. Все едно Павел Матев ми бе пред очите. Не че е лошо в Америка. Като свикнеш някъде, става по леко, но коренът ми е тук. И все не мога да го присадя.

Двете замислено пият кафето си.

Ваня: Имаш ли още?

Виолета: Да, да още две три глътки. Опихме се тука от това кафе.

Ваня: Нищо, важното е, че ще ти гледам.

Виолета: Аз да звънна пак.

Набира номера. След дълго време ѝ отговарят.

Виолета: /радостно/ Здравейте, най - сетне ви открих! Нали разбрахте кой се обажда? Какво, каква пица? Не, не искам пица. Това кой номер е? Да, да същият, но ми го дадоха от министерството. Как кое министерство? Слушайте, това наистина ли е пицария или си правите майтап с

мен? Добре, добре не затваряйте. Ало. Ало! */изумено гледа Ваня/* От пицария някаква се обадиха. Аз да не би да съм сгрешила с набирането. Пак ще опитам. */опитва пак/* Ало, вие пак ли сте от пицарията? Да, да сигурно пак набирам грешен номер.

Ваня: */присмехулно/* Айде, остави!

Виолета: */замислено/* Дали са ми номер на пицария. От министерството са ми дали друг номер.

Ваня: Абе не са искали да им досаждаш с тая твоя субсидия.

Виолета: На мене са ми дали грешен номер.

Ваня: Голяма работа. Е, къде е министерството. Ще отидеш и ще им свиеш сърмите.

Виолета: Но на мене щом са ми дали грешен номер, то на другите... какво...

Ваня: О, я зарежи тази работа! Изпи ли си кафето?

Виолета я гледа със замъглен поглед.

Ваня: Сега обърни чашката. Обърни, обърни!

Виолета прави това машинално с празен поглед.

Ваня: Хайде сечи сега!

Показва ѝ как да сече дъното на чашката.

Ваня: Ще чакаме да се отече за малко. Слушай, яде ли ти се пастичка!

Виолета: Ами те на мене като дават грешен номер

Ваня: Остави този номер! Яде ли ти се пастичка питам?

Виолета: Какво какво питаш?

Ваня: Питам, абе какво ще те питам. Ей сервитьорът!

Пристига услужливия сервитьор.

Сервитьорът: Да платите ли желаете?

Ваня: Желая две пасти, ако имате.

Сервитьорът: Имаме само торта гараш

Ваня: Давай тогава торта гараш!

Сервитьорът отива да донесе поръчката.

Виолета: Аз торта не ям.

Ваня: Е, какво като не ядеш? Аз ще изям и двете. На мен много ми се услаждат тортите. Аз в Америка всеки ден си хапвам. Има там едно

заведение до казиното. Ама какви торти има. Не като тука */имитира сервитьора/* само торта гараш. Наистина ли не ядеш торта?

Виолета: Е, може да си чопна малко

Ваня: Аз ям всякакви. И твоята ще изям.

Сервитьорът носи тортите

Сервитьорът: Да ви е сладко, дами!

Ваня: О, колко сме учтиви! Благодаря, благодаря. М,м,м много вкусно. */към Виолета/* Хайде, хапни една хапка де! И откога си заместник кмет?

Виолета: От две години. Май има толкова.

Ваня: Това да си заместника кмет е сигурно важна работа?

Виолета: Абе, работа като работа.

Ваня: Добре де харесва ли ти?

Виолета: Харесва ми, щом съм се хванала, но преди това бях репортер. И това ми харесваше по- вече.

Ваня: */ахва/* Репортер? Е, ти какво не си била?

Виолета: Много неща не съм била, но наистина да си репортер е велико нещо.

Ваня: В телевизията ли?

Виолета: Ти пък телевизия! Кой ще ме допусне до телевизията?

Ваня: Във вестник?

Виолета: Не, не, не!

Ваня: А къде тогава?

Виолета: В радиото.

Ваня: Аз за радио въобще не се сетих.

Виолета: Попаднах в страхотен колектив. Всички едни такива весели, усмихнати. И нямаше никаква завист.

Ваня: Никаква завист?

Виолета: Ти знаеш как беше в театъра! Сплетни за тая роля, за оная. Бях свикнала като че ли с това. Намирах го в реда на нещата. Не можех да си представя, че може да бъде по иначе. Злобата и завистта да отстъпват място на идеите, на търсенето на действието. Разбираш ли?

Ваня: И как не. Мене знаеш ли как ме гризяха? Ей така! */показва/* Ам, ам, ам. За всяка роля. Че не съм можела да влизам в образ, че съм била вятърничава, че съм ползвала връзки. Такива работи. Аз много не им обръщах внимание, но знаеш ли, гризенето все нещо отхапва от теб.

Виолета: Аз пък много им обръщах внимание. Да знаеш тайничко как плачех. И най- хубавата си роля оплаквах. После се стягах да не ми видят сълзите и карах напред. Боже, като си помисля сега, какво ми е било! И го мислех, че е в реда на нещата. Представяш ли си?

Ваня: Представям си, как да не си представям. Един път ме бяха избрали за ролята на проститутка. И гледам една колежка, е, много се мазни на

режисьора. Прави му мили очи. Гъделичка го, образно казано, де. А то защо било? Искала моята роля. Представяш ли си? Искала ролята на една проститутка. Аз разбирам да искаш да си царица, да си гранд дама, но една проститутка? Ама тя нямаше сурат за проститутка, бе. Една такава! */прави физиономия на девица/* Виж мене и сега да ми дадеш тая роля и сега ще ти я изиграя един път. Щото съм родена за нея. Така си представям. Защо да не си представям? А чашката готова ли е? */вдига чашката/* Още малко ѝ трябва.

Виолета: Та ти казвам, че в радиото беше съвсем друго яч. Сама си избираш темите. Сама ходиш, където поискаш. Само си разпределяш времето. Аз предпочитам културни теми, но в полезрението ми попадаха и други. Веднъж правих репортаж за един майстор дърворезбар. Аз не съм знаела, че има такива хора- като вселени богати. Толкова простички мъдрости чух от него, че цяла седмица ходих като тресната. Той ми подари една иконка- резбована, разбираш ли. И аз навсякъде я нося със себе си.

Вади малка икона и я показва на Ваня.

Виолета: Откакто я взех, ми тръгна, да знаеш.

Ваня: И защо си се отказала от репортерството?

Виолета: Не съм се отказала, но когато ме поканиха да стана заместник кмет, някак не можеше и двете неща да върша.

Ваня: Две дини под една мишница да носиш.

Виолета: Точно така. И сега съм по дирите на една субсидия.

Ваня: На пари значи.

Виолета: На много пари.

Ваня: И за какво културно мероприятие ще бъдат.

Виолета: Не е за културно мероприятие, а за социална дейност. Ще правим един дневен център за инвалиди.

Ваня: Аз пък мислех, че за културата нещо.

Виолета: Знаеш ли, култура може да се върши и без пари. Така на доброволни начала.

Ваня: Какво може да върши на доброволни начала?

Виолета: Чудеса! Чудеса могат да станат, но в социалната сфера нещата са много зле.

Ваня: Брей как ми говориш! */имитира я/* В социалната сфера нещата са много зле. Ако не те познавах, никога нямаше и да си помисля, че си била актриса.

Виолета: Знаеш ли, гледам на актьорската професия под друг ъгъл вече. Аз съм от другата страна на рампата, разбираш ли. Сега тече театрална реформа и всички яко са се спекли, как ще бъде, защо ще бъде. Но реформа трябва да има.

Ваня: */взема чашката/* Ха сега! Я да видим какво има тук!

Виолета: Министерството на културата просто трябва да се вслуша в креативните идеи на гилдията. Откога говорим за реформа?

Ваня: Не е лоша чашката. Обаче има много промени да стават в живота ти.

Виолета: Не може да става с една команда. Хайде юруш ще правим реформи! Да оставим театър да покаже дали е жизнено способен или не. Ако не е, той сам ще се разпадне. Не са нужни команди за това. */поглежда в чашката/* Какви, какви промени ще стават?

Ваня: Ей такива. Мъж виждам тук.

Виолета: Да бе мъж!

Ваня: Мъж бе, хубав мъж.

Виолета: Къде виждаш такова нещо, къде?

Ваня: Ей тук на виждаш ли тази мида.

Виолета: Не виждам мида, виждам кон

Ваня: Е, как не виждаш?

Виолета: А, да, да вярно е, че е мида.

Ваня: И чакай, чакай не те виждам на тази служба.

Виолета: Не ме ли виждаш?

Ваня: Не те виждам. Сама ли ще се откажеш, те ли ще ти духнат под опашката, не знам. Но не те виждам дълго на тази служба.

Виолета: И какво още виждаш?

Ваня: Абе виждам малки деца. Да не чакаш внуци?

Виолета: */сmee се/* Ти или познаваш или си чула това онова за мен.

Ваня: Нищичко не съм чула, бе. Как можеш да си помислиш така?

Виолета: Знам ли. Но за оставката ми, откъде можеш да знаеш. Аз си мисля за нея от няколко дни.

Ваня: И защо мислиш да оставяш тази „забавна” професия?

Виолета: При нас стават едни скандали, не ти е работата. Те не касаят мен, но трябва да изляза, за да не опетня репутацията си. Цял живот съм карала така стриктно честно и сега на тази възраст...

Ваня: Какво ти е на възрастта?

Виолета: Не, не става на тази възраст да се окепазявам.

Ваня: Завърти един пръст сега на дъното на чашката!

Виолета: Защо?

Ваня: Е, така се прави. Завърти ти казвам!

Виолета: Така ли?

Ваня: Така, така. Ще срещнеш една жена и тя ще ти каже: „Абе ти защо не правиш това, което ти се прави?”

Виолета: И какво ми се прави?

Ваня: Трябва да учиш младите. Това, което си научила, трябва да им го предадеш

Виолета: Това ли пише на пръста ми?

Ваня: */сmee се/* Не, това ти го казвам аз. Зарежи я тази субсидия! Все едно няма да я получиш.

Виолета: Ти нямаше ли да ходиш на кастинг?

Ваня: Ох, забравих, забравих. Их, имам още 15 минути. Сервитьор, сервитьор, дай да плащаме!

Виолета: Остави, аз ще платя!

Ваня: Не, не какво говориш. Тя щяла да плати със заплата си на заместник кмет. Ние, крупията, имаме много пари.

Сервитьорът: Сметката е уредена, госпожи.

Ваня и Виолета: От кого?

Сервитьорът: От управителя и той е на вашата възраст. Вика, как можеш да им вземаш пари. Те са наши специални гости. Той каза, че сте били велики актриси. Може и така да е. Ние с барманката ще поровим из интернета за ваши филми.

Виолета: */тихо/* Познават ни още.

Ваня: Още ни познават

Сервитьорът: Може ли да ни напишете нещо? Да знаят хората, че сте идвали тук.

Виолета: Какво ли?

Ваня: Знам едно стихотворение, защо да не взема да им го напиша. То се казва последната роля на артиста

Последна роля, знам дошло е времето
на сцената да се сбогуваш със тъга.
Поклон, цветя и то се лепва- бремето
на вечната пенсионерска самота.

Дошло е времето и някой слага диагнозата
“Обременен от чувства и наивник чист”
Стъписваш се изплашен от угрозата,
че си осъден на забвение артист.

Дошло е времето, кой има компетенции
талантът в рамка да ограничи.
Чии бездушни дребнички претенции
задоволяваш щом си тръгнеш ти.

Нима възможно е изкуството да се пенсионира.
Завеса да се спусне пред духа.
*Покой актьорът може би единствено намира,
когато е повикан от смъртта.*

Ваня: */към Виолета/* Не зная защо ми хрумна това стихотворение. Нас никой не ни е пенсионира, нали? Макар че... ние сами сме се

пенсионирани. Ами ако не ме одобряват на кастинга? И аз напразно съм дошла от Америка.

Виолета: Ще те одобряват? Как може да си представиш, че няма да те одобряват.

Ваня: Ако не ме одобряват тогава какво ще правя? Не ми се иска вечно да съм крупие.

Виолета: А на мен не ми се иска да съм заместник кмета.

Ваня: Ела с мен на кастинга! Може да има някоя роля за теб.

Виолета: Знаеш ли, ще дойда да ти стискам палци. Кой знае, може би си права, че трябва да уча хората на изкуство. Хайде да вървим!

Двете хванати ръце за ръце излизат.

Край!